

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการสอนและศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หน่วยที่ 2 ชีวิตในบ้าน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการสอนโดยใช้เทคนิคการพยากรณ์ด้วยแผนภูมิเนื้อหากับการสอนตามแบบคู่มือของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งผู้วิจัยจะได้สรุปการวิจัยและข้อเสนอแนะดังนี้

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

5.1.1 เพื่อพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้เทคนิคการพยากรณ์ด้วยแผนภูมิเนื้อหา กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หน่วยที่ 2 ชีวิตในบ้าน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

5.1.2 เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หน่วยที่ 2 ชีวิตในบ้าน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการสอนโดยใช้เทคนิคการพยากรณ์ด้วยแผนภูมิเนื้อหากับการสอนตามแบบคู่มือของกระทรวงศึกษาธิการ

5.2 สมมติฐานการวิจัย

นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการพยากรณ์ด้วยแผนภูมิเนื้อหา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามแบบคู่มือของกระทรวงศึกษาธิการ

5.3 วิธีดำเนินการวิจัย

5.3.1 สร้างรูปแบบการสอนโดยใช้เทคนิคการพยากรณ์ด้วยแผนภูมิเนื้อหา

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการสอน เทคนิคการพยากรณ์ แผนภูมิเนื้อหา และเทคนิควิธีการสอนต่างๆ

2. สังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี หลักการ และงานวิจัยที่ได้ศึกษา แล้วนำมาสร้างเป็นรูปแบบการสอนโดยใช้เทคนิคการพยากรณ์ด้วยแผนภูมิเนื้อหา

5.3.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนบ้านโนนสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอปึงกาฬ จังหวัดหนองคาย ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2539 จำนวน 3 ห้องเรียน นักเรียน 90 คน แล้วสุ่มเข้ากลุ่มทดลอง กลุ่มควบคุม และกลุ่มที่ใช้ทดลองหาประสิทธิภาพของแผนการสอน โดยการจับสลาก กลุ่มทดลอง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 จำนวน 30 คน ใช้รูปแบบการสอนโดยใช้เทคนิคการพยากรณ์ด้วยแผนภูมิเนื้อหา กลุ่มควบคุม ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/3 จำนวน 30 คน ใช้รูปแบบการสอนตามแบบคู่มือของกระทรวงศึกษาธิการ และกลุ่มที่ใช้ทดลองหาประสิทธิภาพของแผนการสอน ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2 จำนวน 30 คน ใช้รูปแบบการสอนโดยใช้เทคนิคการพยากรณ์ด้วยแผนภูมิเนื้อหา

5.3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. แผนการสอนโดยใช้เทคนิคการพยากรณ์ด้วยแผนภูมิเนื้อหา จำนวน 11 แผนการสอน ซึ่งผ่านกระบวนการหาประสิทธิภาพมาแล้ว และได้ค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ $86.39/83.20$ และค่าประสิทธิผล (E.I.) เท่ากับ 0.61
2. แผนการสอนตามแบบคู่มือของกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 11 แผนการสอน
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หน่วยที่ 2 ชีวิตในบ้าน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 50 ข้อ

5.3.4 ตัวแปรที่ทำการวิจัย

ตัวแปรที่ทำการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ การสอนโดยใช้เทคนิคการพยากรณ์ด้วยแผนภูมิเนื้อหา กับการสอนตามแบบคู่มือของกระทรวงศึกษาธิการ
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

5.3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ชี้แจงและทำความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการเรียนให้กลุ่มตัวอย่างทราบ
2. เตรียมความรู้พื้นฐานให้นักเรียนได้เข้าใจเกี่ยวกับบทบาทและขั้นตอนในการปฏิบัติกิจกรรม เพื่อให้เกิดความคุ้นเคย

3. ทดสอบก่อนเรียน (Pretest) ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หน่วยที่ 2 ชีวิตในบ้าน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

4. ดำเนินการทดลองทั้งสองกลุ่ม โดยกลุ่มทดลอง สอนโดยใช้เทคนิคการพยากรณ์ด้วยแผนภูมิเนื้อหา และกลุ่มควบคุม สอนตามแบบคู่มือของกระทรวงศึกษาธิการ ใช้เวลาในการสอนทั้งหมด กลุ่มละ 42 คาบ หรือ 14 ชั่วโมง จำนวน 11 แผนการสอน

5. ทดสอบหลังเรียน (Posttest) ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชุดเดียวกันกับที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน

5.3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ t-test ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺

5.4 สรุปผลการวิจัย

5.4.1 รูปแบบการสอนวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต โดยใช้เทคนิคการพยากรณ์ด้วยแผนภูมิเนื้อหา ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนการสอน ดังนี้

ขั้นนำ

1. นำเข้าสู่บทเรียน โดยใช้กิจกรรมที่หลากหลาย เช่น กรณียตัวอย่าง เกม บทบาทสมมติ นิทาน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจอยากเรียน และพร้อมที่จะปฏิบัติกิจกรรม
2. แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ เพื่อให้การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นไปอย่างมีความหมาย

ขั้นสอน

1. แบ่งกลุ่มปฏิบัติกิจกรรม โดยให้ผู้เรียนได้เปลี่ยนกลุ่มและสับเปลี่ยนหน้าที่กันภายในกลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาการทำงานร่วมกับผู้อื่น และเรียนรู้การเป็นผู้นำและผู้ตาม
2. เสนอสถานการณ์ปัญหา โดยใช้สื่อจากวิทัศน์หรือกรณีตัวอย่าง เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์และค้นหาคำตอบด้วยตนเอง
3. ให้นักเรียนศึกษาข้อมูลจากบัตรเนื้อหา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหา
4. ใช้เทคนิคการพยากรณ์ด้วยแผนภูมิเนื้อหา โดยการระดมความคิด

วิเคราะห์จากเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นจากเรื่องที่ได้ศึกษา โดยอาศัย
เหตุผล และสรุปเป็นแผนภูมิประกอบการอธิบาย

5. นำเสนอผลงานกลุ่ม เพื่อสรุปความถูกต้อง และเปิดโอกาสให้สมาชิก
กลุ่มอื่นๆ ได้แสดงความคิดเห็น

ขั้นสรุป ใช้แผนภูมิเนื้อหา สรุปบทเรียน โดยใช้วิธีการให้นักเรียนเติมข้อความ
หรือประโยคที่หายไปหรือตอบคำถามจากแผนภูมิ

จากการทดลองหาประสิทธิภาพของแผนการสอน ปรากฏว่าได้ค่าประสิทธิภาพของ
แผนการสอน (E_1/E_2) เท่ากับ 86.39/83.20 และค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการสอน (E.I)
เท่ากับ 0.61 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

5.4.2 นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการพยากรณ์ด้วยแผนภูมิเนื้อหา
มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามแบบคู่มือของกระทรวงศึกษาธิการ
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.5 ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวิจัย อันจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่
ศึกษา หรือมีความสนใจที่จะนำรูปแบบการสอนโดยใช้เทคนิคการพยากรณ์ด้วยแผนภูมิเนื้อหา
ไปใช้ ดังนี้

5.5.1 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน

1. การสอนโดยใช้เทคนิคการพยากรณ์ด้วยแผนภูมิเนื้อหา จะช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะ
ในการทำงานเป็นกลุ่ม เพราะฉะนั้นในการแบ่งกลุ่มให้นักเรียนทำกิจกรรมต่างๆ ครูควรดูแล
อย่างใกล้ชิด เพื่อให้คำปรึกษา และควรให้นักเรียนได้เปลี่ยนกลุ่มทุกครั้งที่ในการดำเนินกิจกรรม
การเรียนการสอน เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาการทำงานร่วมกับผู้อื่น และควรมี
การสับเปลี่ยนหน้าที่กันภายในกลุ่ม รวมทั้งผู้เสนอผลงานหน้าชั้นเรียน เพื่อเปิดโอกาสให้
นักเรียนทุกคนได้เรียนรู้การเป็นผู้นำ ผู้ตามและเป็นการส่งเสริมความกล้าในการแสดงความคิด
เห็นต่อกลุ่มเพื่อนและชุมชนต่อไป

2. การนำรูปแบบการสอนโดยใช้เทคนิคการพยากรณ์ด้วยแผนภูมิเนื้อหามาใช้
ในการเรียนการสอนนั้น ครูผู้สอนควรชี้แนะแนวทางและให้เวลาในการทำกิจกรรมพอสมควร
และครูไม่ควรรีบสรุปบทเรียนเร็วเกินไป ซึ่งเป็นการสกัดกั้นความคิดของผู้เรียน

3. การนำแผนภูมิมาใช้ในการเรียนการสอน ควรพิจารณาให้เหมาะสมกับเนื้อหา วยและระดับชั้น โดยเฉพาะการให้นักเรียนเขียนแผนภูมิ ซึ่งแผนภูมิมียหลายรูปแบบ ดังนั้นระยะ แรกก่อนการดำเนินการสอน ผู้สอนควรแนะนำรูปแบบและวิธีสร้างแผนภูมิให้นักเรียนได้เข้าใจ เสียก่อน เพื่อให้ นักเรียนเกิดความคุ้นเคยและไม่เสียเวลาในการปฏิบัติกิจกรรม

4. ครูที่สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตหรือกลุ่มวิชาอื่นๆ ควรนำเอารูปแบบ การสอนโดยใช้เทคนิคการพยากรณ์ด้วยแผนภูมิเนื้อหาไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน ทั้งนี้ เพราะวิธีการสอนดังกล่าว จะช่วยจัดปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ในการเรียนของนักเรียน เช่น ความกลัว การไม่กล้าแสดงออก ความเฉื่อยชาในการเรียน

5. การนำเสนอผลการอภิปรายของนักเรียนในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียน การสอน ครูผู้สอนควรเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระและครูควรให้ แรงเสริม กระตุ้นให้ผู้เรียนได้แสดงออกอย่างทั่วถึงกัน เพราะในการแสดงความคิดเห็น จะมีนักเรียนบางคนไม่ได้เสนอความคิดเห็นเท่าที่ควร ทำให้ขาดโอกาสในการฝึกคิด ดังนั้น ครูผู้สอนจะต้องเอาใจใส่และเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนได้ร่วมปฏิบัติกิจกรรมให้มากที่สุด

6. ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้เทคนิคการพยากรณ์ด้วยแผนภูมิ เนื้อหา ควรใช้ระยะเวลาให้ต่อเนื่องกัน เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนครบ กระบวนการและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

5.5.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างการสอน โดยใช้เทคนิค การพยากรณ์ด้วยแผนภูมิเนื้อหากับการสอนวิธีอื่นๆ เช่น การสอนโดยใช้แผนผังมโนคติ (Concept map)

2. ควรศึกษาดูแปรอื่นๆ เช่น ความสามารถในการแก้ปัญหา ความคิดรวบยอด การคิดอย่างมีเหตุผล การคิดอย่างมีวิจารณญาณ ความคงทนในการเรียนรู้

3. ควรนำรูปแบบการสอนโดยใช้เทคนิคการพยากรณ์ด้วยแผนภูมิเนื้อหา ไปใช้ในการ ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในระดับชั้นหรือเนื้อหาหรือวิชาอื่นๆ ทั้งในระดับประถม ศึกษาและระดับมัธยมศึกษา